

bibliotecarului

Buletin informativ al Bibliotecii Naționale și al Asociației Bibliotecarilor din Republica Moldova

Vitamine pentru inimi

BUCURAȚI-VĂ!

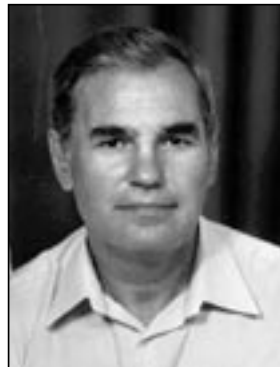
Întotdeauna, bucurați-vă!

Să sărbătorim cu bucurie!
Pentru că avem tot temeiul
Îndeosebi, cu această ocazie
Extraordinar de frumoasă!
Ba mai mult,
Să ne bucurăm întotdeauna,
pentru că bucuria e frumoasă,
Și viața ce o trăim are sens!
Priviți și vă încântați, pentru că
Fiecare zi e extraordinară!
Fiecare persoană e deosebită!
Fiecare destin e irepetabil!
Deci, să ne veselim din toată inima!
Pentru că noi știm cine suntem
Și știm în Cine ne încredem!
Pentru că cei nelegiuți vor merge la pierzare!
La ce se așteptau?
Priviți: adevărul a biruit minciuna!
Binele a biruit nelegiuirea!
Viața a biruit moartea!!!
Oare Iisus n-a înviat din morți?
Deci, unde-ți este cuiul moarte?
Domnul nostru este Domnul luminii,
Domnul adevărului și al iubirii,
Domnul nostru este Domnul biruinței!
Iar noi, dacă suntem împreună cu El,
De cine să ne temem?
Să jubilăm și să ne bucurăm,
Pentru că nu suntem niște amărăți
De netrebnici care nu au credință!
Priviți și vă minunați,
Viața continuă chiar și după moarte!
Priviți ca să râdem!
Da, să râdem de aroganța celor
ce au încercat să ne surpe!
Să ne bucurăm, căci am rămas tari
În cele mai crâncene momente.
Da, am rămas tari
având speranță și credință!
Și iată astăzi jubilăm!
Apostolul Pavel a fost un neînfrânt!
Chiar și în închisoare jubila,
(Deși până la urmă a fost decapitat),
Pentru că era sigur de triumful
Vieții asupra morții!
El deja gustă din
Bucuria vieții viitoare!
Da! Cânta psalmi de bucurie,
Spre mirarea străjerilor,
Pentru că apostolul știa
Că moartea este doar o trecere
De la cele trecătoare la cele veșnice.
Iar acolo, în Paradis, vom fi împreună
cu toți acei pe care i-am iubit
Atât de mult, atât de mult...
Deci, bucuria noastră să fie deplină!
Pentru că avem tot temeiul să jubilăm!

Valentina GĂLUȘCĂ

Ion Madan la 70 de ani!

Aniversări

VIVAT!

CRESCAT!

FLOREAT!

Strămoșul care a dat, în vremurile imemorabile, aceeași rădăcină cuvintelor har și hărnicie deținea cu siguranță secretul împlinirii umane. Și acest secret lucrează și în interiorul ființei profesorului Ion Madan. Harul și hărnicia sunt la el mult mai mult decât niște calități, sunt niște porunci ca cele din decalogul biblic, sunt un imperativ categoric (vorba lui Kant). E ca o continuare a firului etic (și etnic) moștenit din strămoșii săi trușeneni, fir ridicat și împletit la un nivel avansat de cultură. În tot ce face se resimte această gravitate și seriozitate ieșită din comun pe care o are doar un moșnean în fața glicimame. Mai mult, el chiar și pe colegii și învățăceii săi îi evaluează de pe acest palier, încât mai toate articolele și schițele dedicate lor încep cu un fel de adagiu în care se invocă proveniența protagonistului

ZENITUL MAGISTRULUI

(PROFESORUL ION MADAN SEPTUAGENAR)

„din buni gospodari”, fiind astfel „buni feciori și fiice ai neamului”. Felul acesta de a fi i-a conferit profesorului nostru o ținută de adevărat magistrul, predicator în fața învățăceilor, care împreună cu cunoștințele de specialitate, chiar și cu acelea de ordin strict tehnic, le inoculează morală, înnoadă și în sufletele lor firul tradiției, magistrul popular și exigent, binevoitor și autoritar, un om modest și în același timp unul care-și cunoaște valoarea și știe a cere să fie prețuit după merit. Noi, generațiile de învățăcei care am ascultat secretele meseriei și ale omeniei din gura-i, alcătuim acum un fel de orizont, care însă nu-și arată nicicând marginea, căci zenitul magistrului nostru e tot mai sus și cuprinderea ochiului său e tot mai mare. Ca un pilon însă, ca un „stâlp al cerului” (iată încă o întorsătură din legăturile multisekulare noastre tradiții) neschimbată rămâne demnitatea profesorului care este ca un model pentru noi toți.

Ca și alți mari truditatori ai culturii, Ion Madan e un om-proiect. Fiecare zi a sa e măsurată și programată ceas cu ceas și pas cu pas: orele de curs, orele de lectură, orele de participare la viața bibliotecară, orele de consemnare și de ședere împreună, în sfârșit orele la care profesorul nostru ține cel mai mult - orele de muncă la masa de scris. O zi fără să se afle la această masă ar echivala pentru el cu o situație excepțională. E o ocupație nesubordonată timpului, or cu înaintarea în vârstă atracția pentru ea crește în progresie geometri-

că. Și poate că în cazul acesta nici nu e vorba de subordonare timpului, ci de o luptă cu timpul. Masa de scris a devenit masă de luptă. În orele petrecute la ea se hotărăște problema nemuririi. Ori, cum zicea poetul Victor Teleucă, se produce încercarea de a nu muri. Memoria înaintașilor, memoria colegilor la care ține foarte mult, fiind și inițiatorul principal al organizării comemorărilor, dar și rotunjirea propriei creații științifice care să-i asigure dăinuirea numelui în istoria bibliologiei naționale îi sunt imboldul.

Și-a creat deja un nume durabil. Fiind unul din primii bibliologi basarabeni care au scris și au susținut o teză de doctorat, domnul profesor a scris și a publicat zeci de cărți și sute de articole, adunând o bibliografie personală impresionantă. A fost redactor științific la nenumărate publicații de anvergură, este inițiatorul și realizatorul colecției de broșuri „Bibliologi moldoveni”, este un neobosit participant la activitatea Calendarului Național editat de BNRM și un prodigios autor de articole pentru acesta. A fost conducătorul științific a zeci și zeci de teze de licență ale învățăceilor săi, contribuind astfel la elevarea și la asigurarea continuității în știința noastră bibliologică.

Destinul nu l-a răsfățat. A trecut prin momente deosebit de grele, dar a găsit în el tărie să reziste, încât de la mormântul fiului tot la masa de scris se grăbește...

Noi, cei mai tineri, ne mai luăm uneori nasul la purtare, mai pierdem simțul realității, însă Domnul profesor e cel ce ne încurajează și ne susține cu entuziasm în avânturile noastre, dar ne și ajută să nu pierdem pământul de sub picioare. Ori de câte ori ne vine câte un moment euforic, ne amintim cum Domnul profesor știe să se țină de firul tradiției și astfel revenim la realitățile acestui pământ și ale acestui neam. Ori de câte ori nimerim în vreo situație foarte grea, disperată, ne amintim de ținuta demnă și nobilă, de hărnicia magistrului nostru, și atunci ne îmbărbătăm și ne apucăm iar de lucru. Cu gură de aur zicea scriitorul care a scris: „Ară, seamănă și vei avea dreptate”. Profesorul Madan a arat și a semănat pe întreaga moșie a bibliologiei noastre și de aceea are dreptate deplină și pe totdeauna.

La mulți ani, maestre!

Alexe RĂU

CERCETĂTOR DE ELITĂ ÎN

Dacă e să discutăm despre portretul în grup al intelectualității bibliologice din Republica Moldova, desigur, anilor a desfășurat o activitate științifică materializată într-un număr apreciabil de cursuri, manuale, bibliografii, lucrări și

BNRM, anul 1964, participanții la Conferința științifică republicană

evidențiem personajul principal, domnul Ion Madan, un aristocrat adevărat al sufletului. Noi, cei care am ales această profesie, îl cunoaștem pe Ion Madan ca cercetător al istoriei cărții și al bibliografiei naționale și ca una dintre cele mai marcante personalități științifice basarabene.

Erudiția domnului Ion Madan cuprinde mai multe caracteristici. Și la general, și la particular în bibliologia clasică și modernă nu există subiecte care să nu le cunoască. Bibliologia este tărâmul lui, și aici nu este o altă persoană mai competentă. Interesele teoretice ale domnului Ion Madan se îmbină perfect cu dragostea față de istorie.

Profesorul Ion Madan a urmărit mereu, cu pasiune și dăruire, procesul de pregătire a bibliotecarilor, proces la care a contribuit din plin nu doar prin numărul mare de specialiști, cărora le-a fost dascăl, dar și prin cercetările realizate de-a lungul timpului. Pentru mulți dintre noi profesorul Ion Madan este un Om de o aleasă cultură, cercetător de elită, model pentru cei formați în școala biblioteconomică basarabeană. Acum, când toată lumea este în schimbare, importante că domnia sa a găsit modul cel mai potrivit cu ceea ce îi este specific și pe parcursul

articole de specialitate. Marele profesionist al domeniului Ion Șpac i-a dat cea mai reușită caracteristică în studiul „Ion Madan - cercetător de vocație al bibliologiei naționale” (2000): „...de la experiența unor biblioteci concrete până la istoria sistemului de biblioteci, de la aprecierea unor publicații până la istoria cărții Moldovei, de la întocmirea câtorva bibliografii personale până la elaborarea unui dicționar biobibliografic al oamenilor de cultură și până la schițarea istoriei bibliografiei naționale și a istoriei tiparului moldovenesc, de la abordarea unor probleme de terminologie până la elaborarea „Dicționarului rus-român de bibliologie și biblioteconomie”, de la primele prelegeri în fața studenților până la scrierea programelor, manualelor, studiilor de profil - iată doar câteva momente ale formării lui Ion Madan ca personalitate”.

Ion Madan scrie despre bibliotecari, oameni de cultură, politică și știință, despre profesia de bibliotecar și despre carte, de la antologia „Elogiu cărții” (1984) până la studiul despre Biblie „Cartea Cărților în Moldova” (1991). Erudiția biblioteconomică a autorului este reflectată în numeroase prefețe la studii, bibliografii și culegeri. Enciclopedismul ca

DOMENIUL BIBLIOLOGIEI

formă superioară a erudiției s-a manifestat în lucrările „Bibliologia basarabeană la început de secol” (1999) și „Calendarul Național” (1993-2005).

„Trebuie să încerci necontenit să urci foarte sus dacă vrei să poți să vrei foarte departe... Și merită să încerci să faci totul” - cuvintele lui Constantin Brâncuși se potrivesc perfect destinului cu numele Ion Madan. Potențialul creativ al lui Ion Madan nu este greu de evaluat. Acesta este dovedit de liste întregi de publicații, de activitatea didactică, metodică și științifică. Lucrul care te impresionează este cantitatea și calitatea lucrărilor; curajul, noutatea și optimismul autorului.

Imperativul moral și etic al domnului Ion Madan este determinat de poziția civică activă și încă de o calitate importantă care îl caracterizează - înțelep-

specialitatea „Biblioteconomie și Asistență Informațională” atinge frumoasa vârstă de 45 de ani.

Ce calități umane posedă jubiliarul nostru? Capacitate de muncă, sârguință, spirit activ, inițiativă, abnegație, inovație, autoritate, erudiție, inteligență, talent, multilateralitate a aptitudinilor, curaj, voință, onestitate, principialitate, maturitate, înțelepciune și patriotism. Toate acestea sunt caracteristicile intelectualității de tip nou. Ion Madan reprezintă o epocă întreagă în știința bibliologică. Lucrările științifice, cărțile, articolele, bibliografiile lui sunt actuale nu numai din punct de vedere științific și practic, ci și din perspectiva dimensiunii umane.

Privind spre portretul în grup al intelectualității bibliologice din Republica Moldova încercăm să modelăm viitoarea generație de bibliotecari și, cu

USM, anul 1985, Ion Madan în mijlocul absolvenților
Facultății de Biblioteconomie

ciunea. Această poziție o întâlnim în toate lucrările consacrate personalităților marcante ale Basarabiei și României: Dimitrie Cantemir, Mihai Eminescu, Bogdan-Petriceicu Hasdeu, Alexandru David, Alexandru-Sadi Ionescu, Alexei Mateevici, Iosif Parhomovici, Paul Mihail, Dan Simonescu, Petre Vasile Ștefănuță etc.

Acest material este un omagiu adus personalității creatoare, omagiu închinat unei vieți dedicate universului cărții. Este demn de menționat faptul că jubileul de 70 de ani coincide cu momentul important în care

siguranță, putem afirma: știința bibliologică se va dezvolta cu succes pentru că se bazează pe un fundament de calitate. Prin activitatea și profesionalismul său domnul Ion Madan a meritat respectul și înalta autoritate în mijlocul comunității științifice din Republica Moldova. Sperăm că oamenii cu înțelepciune și experiență, cu devotament pentru datoria profesională, ca domnul Ion Madan, vor reuși să mențină și să transmită ștafeta generațiilor viitoare de bibliologi.

**Silvia GHINCULOV,
Natalia CHERADI,
Biblioteca ASEM**

La aniversare!

NE ÎNCHINĂM CU RECUNOȘTINȚĂ

Sfârșitul primăverii mereu e însoțit și de un pic de nostalgie. Elevii, studenții cu buchete de flori pentru profesorii iubiți ne amintesc și nouă, absolvenților, de cei care ne-au dăscălit și ne-au fost mentori. Domnul Ion Madan, pentru absolvenții Facultății de Biblioteconomie, a însemnat și continuă să fie personalitatea cea mai remarcabilă în domeniu, de aceea acest jubileu este o ocazie dublă de a ne aminti cu recunoștință. Dl Madan, profesorul, omul de știință, directorul de bibliotecă (BNRM și Biblioteca Universității de Stat), autorul și redactorul multor cărți de specialitate, șeful catedrei de bibliografie etc., a avut o influență mare asupra noastră. Despre contribuțiile Dumnealui în domeniul nostru de activitate ne vorbesc elocvent medaliile și titlul onorific de „Om Emerit al Republicii Moldova” sau premiile pentru cele mai reușite lucrări în domeniul bibliologiei, precum și reputația pe care o are în mediul profesional biblioteconomic, deși munca unui profesor deseori pare a fi neapreciată, pentru că de multe ori rezultatele activității se văd abia peste ani de muncă asiduă, când deja foștii absolvenți devin buni specialiști în domeniu.

Domnule profesor Ion Madan! Ne adresăm Dumneavoastră cu sentimente de recunoștință pentru tot ce ați făcut bun pentru noi. Vă mulțumim pentru că ne-ați încurajat, chiar în primul an de studii ne-ați insuflat încrederea că am făcut cea mai bună alegere, pentru că ne-ați demonstrat că bibliologia este o știință foarte interesantă și importantă. Devotamentul Dumneavoastră ne-a înaripat și ne-a făcut să vă urmăm exemplul!

Vă mulțumim pentru că ne-ați deschis o ușă în lumea cărții și a bibliotecii!

Vă suntem recunoscători pentru susținerea pe care am simțit-o din partea Dumneavoastră!

Vă admirăm capacitatea de muncă, talentul de a promova noi și noi specialiști pe acest drum anevoios al bibliologiei.

Vă dorim să aveți parte de urmași demni, de studenți inteligenți și setoși de cunoștințe. Vă dorim multă sănătate și noi succese în realizarea proiectelor Dvs!

La 70 de ani viața e la fel de frumoasă și poate că e mai scumpă ca oricând! Mulți ani frumoși înainte!

*Cu respect și multă dragoste,
absolvenții USM,
specialitate Biblioteconomie
și Asistență Informațională,
promoția anului 1997*

Patriarhul și protagonistul bibliologiei naționale, cercetătorul de vocație, istoricul, bibliograful și, mai presus de toate, profesorul ION MADAN împlinește la 31 mai frumoasa vârstă de 70 de ani.

Caracterul și verticalitatea lui Ion Madan, această personalitate marcantă în cultura Moldovei la intersecția a două milenii; destinul Dumnealui în interacțiune cu istoria și cu cei ce i-au fost în preajmă și a colaborat; abnegația cu care a știut să lucreze și să militeze chiar și atunci când unii se descurajau, muncind asiduu și dedicându-și întreaga viață cărții și celor iubitori de carte - aceste aspecte reprezintă obiectivul interviului ce urmează și pe care îl propunem atenției Dumneavoastră.

- Domnule Madan, aș vrea chiar de la bun început să vă spun că îmi pare rău că nu ați fost profesorul meu. Dar de ce anume am să vă spun mai spre sfârșitul acestui interviu... Acum însă, să o luăm de la început. Știu că la Trușeni, satul Dumneavoastră, sunt mulți cu același nume...

- Da! În satul meu sunt mulți cu același nume, inclusiv scriitorul Gheorghe Vasile Madan care îmi este rudă atât din partea mamei, cât și a tatei. Familia noastră este una din rădăcinile vechi ale satului, așa-numiții răzeși.

“BIBLIOLOGIA ESTE VIA ÎN CARE LUCREZ”

Dar să știți că țara întotdeauna s-a ținut pe răzeși. Bunelul Zaharia (din partea tatei) avea o vie din cele mai bune în sat. Bunelul ar mai fi trăit mult dacă în 1949 nu i se lua via. Căci un pahar de vin îi dădea putere. Moșii mei (din partea mamei) Ilie, Sava, Filea erau gospodari de forță, aveau grădini și livezi “extra”. Iar tata adusese în sat un soi nou de cireși, pe care noi le numeam “bomboane”. Mai apoi cireșele de la Trușeni deveniseră vestite în împrejurimi. Chișinăul era aprovizionat cu legume și fructe anume de răzeșii care trăiau în satele învecinate. Tata culegea stru-

Constantin și Victoria, părinții lui Ion Madan, anul 1955

guri de vânzare, îi așeza în coșulețe, pe paie curate. Îi lua atent ca să se păstreze neatinsă bruma pe boabe! Erau soiuri alese de alepă și muscat. Acum nu mai văd alepă în vânzare. Când aveam vreo 7 ani, prin anii 1942-1943 veneam cu tata la Chișinău cu poamă de vânzare.

VIVANT PROFESSORES!

Ion Madan cu soția sa Maria și fiica Rodica

- Apropo, cum arăta Chișinăul în timpul războiului văzut cu ochii Dvs. de copil?

- Țin minte că tot bulevardul Ștefan cel Mare era distrus, în afară de clădirile unde-și au sediul acum Primăria și Muzeul de Artă. Se vehiculează că românii au distrus Chișinăul, dar nu este adevărat. Deja în anii aceia Chișinăul era distrus. Mi s-a întipărit în minte niște imagini: pe zidurile clădirilor distruse creșteau

buruieni. Stalin la 3 iulie 1941, în direct la radio, după ce a anunțat că Germania ne-a atacat mișelește, a dat ordinul “lăsați teritoriul ars în fața dușmanului”. Așa că Chișinăul a fost distrus în zilele de la 16-17 iulie 1941, fiind minat de sovietici și ars până în temelii... Era unul Șehman, care lucra la bibliotecă, la secția metodică și odată la o petrecere, după câteva pahare de vin a zis: “A ia toje uceastvoval v unicityojenie Kișineva...”. Mai apoi niște „persoane” au scris că românii au distrus Biblioteca Municipală și cea pentru copii din Chișinău și au fost cerute de la România despăgubiri fabuloase, indicându-se că acea Biblioteca Municipală avea cîcă 1 milion de cărți și 800 de stelaje. Dar aceste cifre nu sunt adevărate. Și cu atât mai mult această cerință nu este întemeiată pentru că orașul deja fusese distrus de sovietici.

- Satul Trușeni a fost întotdeauna un sat de frunte în împrejurimi...

- Pe timpul când am absolvit eu școala, în anul 1957 (cu medalie de argint), în tot raionul numai la Trușeni era o școală medie. ...Mama avea o memorie extraordinară, știa toată istoria satului. Semăna cu moș Ilie, moșul meu. Prin anii '60 ne-am dus noi, eu cu feciorul meu Virgil, în ospetie la moș Ilie (Virgil se întorsese dintr-o călătorie turistică în Cehoslovacia) și moș Ilie, aflând, începu să vorbească cu noi în limba cehă. Moș Ilie fusese 2 ani prizonier în Cehia în timpul primului război mondial și fusese ținut în stare de arest la domiciliul unei familii unde lucra. Acolo învățase limba cehă. Și din 1918 până în anii '60 au fost atâtea evenimente și el era bătrân, dar nu uitase limba cehă. Moș Ilie era un fenomen. Despre el s-a scris în ziare, a fost făcut și un film despre el. ...Lumea se ducea și venea la hramuri. Se

urcau în căruțe și plecau prin satele vecine. La masă era o părășie. Oamenii erau mai blajini, mai sfătoși. Satul Trușeni este vatra mea. Iar eu am fost și sunt feciorul satului. Acum lumea e altfel. Ceva esențial s-a pierdut. Prin anii '90 se întorcea pământul la oameni. Am vrut și eu să primesc ceva din moștenirea ce mi se cuvinea de la bunelul și de la tata, dar n-am primit nimic. Primarul mi-a zis: "Ți-am zis să divorțezi și să-ți faci viza de reședință în sat, și-ți dădeam și ție 12 ari de pământ" (!!!). La șoseaua Poltava 600 de hectare de pământ au fost date din moșia satului Trușeni. Au luat loturi tot felul de oameni, care nu au nimic comun cu satul meu, Trușeni, inclusiv cei din guvern, dar pentru mine un fecior al satului nu s-a găsit posibilitate să mi se dea o bucată de pământ...

- Ce legi și moravuri există în țara asta... dacă se poate întâmpla o așa nedreptate! Bineînțeles că e foarte dureroasă nerecunoștința și neomenia unora. Deși ați plecat din satul natal, de fapt ați continuat să lucrați și pentru consătenii Dvs., pentru că toți se înfruptă din roadele muncii Dvs., sau cine nu se folosește de serviciile bibliotecilor, al căror patriarh sunteți? Dar vreau să vă întreb, cum ați ajuns să îmbrățișați Bibliologia, căci Dvs. ați absolvit Filologia?

- După absolvire am lucrat 2 ani redactor literar la gazeta „Moldova socialistă”, iar în 1960 am venit la Bibliotecă și mi-am găsit anume în acest domeniu vocația. Am absolvit Filologia pentru că voiam să pun umărul la prosperarea culturii și spiritualității neamului, și paralel să cunosc mai bine adevărul despre noi. Evident că Universitatea mi-a dat mult. Am avut parte de profesori buni ca Nicolae Corlăteanu, Vasile Coroban, Tatiana Vasilieva (literatura universală), Claudia Nicova (latina), Leonid Pancratiev etc. Tuturor le sunt recunoscător. Când venisem eu la Biblioteca Națională, care pe atunci se numea „Krupskaia”, situația era deplorabilă. Pe multe cărți, care erau în grafie latină, se punea ștampila „ne

Ion Madan cu pritenul său cel mai bun

Pavel Barbatat, anul 1957

vădaioțsea” și erau duse în secția „spețhran”. Mai apoi, eu am căutat acele cărți și nu le-am găsit... Pe atunci biblioteca noastră era un fel de bibliotecă regională rusească. După conținutul de fonduri aproape că nu se deosebea cu nimic de biblioteca din Tambov sau Celeabinsk. Existau numai 2% de literatură în limba română. Dar din anii 1958-1963, când aici lucra directorul Alexandru Chirtoacă, s-au triplat cadrele. Chirtoacă a luat la lucru moldoveni, căci până atunci aproape că nu erau cadre naționale. El a luat băieți tineri, cu studii superioare, veniți de la sate, băieți care purtau în sângele lor respectul față de carte. Vreau să subliniez, că moldovenii întotdeauna au avut dragoste de carte. Nu este adevărat ce se spunea că moldovenii nu se prea trag la învățătură.

- Desigur, cum ar fi adevărat, dacă Moldova deține cel mai înalt procent în Europa al persoanelor cu studii superioare. Iar cei ce afirmă contrariul sunt cu intenții rele, de a ne denigra și a ne descuraja. Și iată efectul: deși avem atât de mulți intelectuali cu studii superioare, ar părea paradoxal, dar Moldova este cea mai săracă țară în Europa... Iată la ce poate aduce descurajarea ce ne-a fost inculcată intenționat.

- Bine ați observat. De aceea eu niciodată nu am pus note rele, ci am încurajat și am apărat studenții, de care mă simțeam responsabil... Deci, după cum spuneam, pe timpul lui Chirtoacă au venit mulți tineri cu studii „străine” Bibliotecii, dar care mai apoi și-au găsit aici vocația. Aceștia sunt Tamara Isac (biolog), Ana Țopa (agronom), Timofei Lapușneac, Ion Șpac, (filologi). Printre ei am fost și eu. Anume în anii aceia s-a înviorat mult activitatea Bibliotecii. Noi am schimbat mentalitatea. Am fost ca niște catalizatori. Până atunci aici lucrau niște haimanale iresponsabile și fără dragoste de carte ca Zolotuhina, Malinova... Iar noi lucram ca albinele. Am organizat inclusiv primul ansamblu de dansuri, o echipă sportivă. Participam la întreceri și luam locul întâi. De atunci, când lucram noi, din 1964 a apărut cenaclul „Miorița”, inițiat de Gheorghe Cincilei. Era un avânt, toți scriau. În 1968 s-au împlinit 325 de ani ai „Cărtii Românești de învățătură” a lui Varlaam, numită Cazania

**Sedinta cenaclului literar “Miorița”.
Vorbește Vasile Levițchi, anul 1968**

USM, Comunicări la Centrul științific, 1975

lui Varlaam, și ne întrebam ce să facem? Să publicăm ceva? Sau să facem un simpozion? Ne-am adresat la CC al PC din Moldova și ei ne-au semnat cererea abia la 30 decembrie. Noi n-am pierdut ocazia și la 31 decembrie am făcut o conferință științifică dedicată lui Varlaam. Au fost și emisiuni la TV și la radio, au apărut articole în presă.

– Pe atunci aceasta însemna un mare curaj...

– Făcusem o expoziție de carte, adusesem Cazania de la Academie și veniseră toți din CC să o viziteze. Noi deschisese special Cazania la prima pagină unde era scris „Carte românească de învățătură” și imediat s-a apropiat de noi șefa secției de cultură și ne-a zis „Schimbați pagina!” ca să nu fie un scandal. La expoziție, cu interes a venit și Bodiul, noaptea, cu soția și cu un bodyguard... Mai pe scurt Chirtoacă a adus cadre de moldoveni care au înviorat activitatea Bibliotecii. Mai apoi directorul Ganenco a structurat biblioteca, fiind un bun manager. Iar acum Alexei o modernizează, orientând-o spre Europa...

– Când am fost studentă la Universitate, Dvs. deja erați la Facultatea de Biblioteconomie. Vă țin bine minte, pentru că facultatea noastră era în același bloc cu Biblioteconomia.

– Da, după ce am lucrat la Bibliotecă am trecut la Universitate. Înainte fusese un rector șovin, Medvedev, dar din 1966 venise Artiom Lazarev, care m-a luat la lucru în calitate de director al bibliotecii universitare. Iar din 1974 am fost numit șef de catedră. Facultatea de Biblioteconomie ca atare a fost deschisă în 1972. Iată de acolo, anume de la pupitrul catedrei eu am avut posibilitatea să promovez mai pe larg dezvoltarea bibliologiei naționale, dar și să formez specialiștii care să lucreze în domeniu. Sub auspiciile mele s-au început cercetările științifice istoriei cărții basarabene.

– După cum spunea dl Chiriac, Dvs., într-adevăr ați dus slava cărții noastre peste hotare...

– Am scris mult. Orice interviu a fost cauzat. Am scris mult despre bibliologie și bibliotecari. Au scris mult și Chiriac, și Alexei. Anul acesta se împlinesc 45 de ani ai învățământului bibliologic, apropo, și 25 de ani de la înființarea Facultății de Jurnalism de la Universitate.

– Dvs. sunteți o persoană pozitivistă, știți să remarcăți, să apreciați și să susțineți tot ce este bun. După cum v-am spus, îmi pare rău că nu mi-ați fost profesor. Poate că m-ați fi apărut, când unii au lovit nemilos în sufletul

meu tânăr, anume în anii când eram studentă la Universitate... Ei au distrus entuziasmul și elanul meu cu care venisem din sat. Numai numele lui Clobuțchi, cred că vă spune multe. La un colocviu la istoria presei sovietice m-a ținut 3 ore cu încă 2 studenți care trebuiau „poto-liți”.

– Da, Clobuțchi a făcut multe rele... Soția lui Maria scria peste tot despre amoralitatea lui Clobuțchi, inclusiv lui Evladov, corespondentul gazetei „Pravda”. Apropo, el afirma că în perioada interbelică în Basarabia ar fi existat presă bolșevică, de opoziție. Dar nu este adevărat. N-a existat așa ceva. Toate gazetele bolșevice ce se difuzau erau aduse clandestin din spațiul sovietic, pentru a crea în mod artificial o răzmeriță. Asta eu o spun, care sunt bibliograf și știu bine! Așa că, să se știe, că ideologia comunistă, ateistă n-a fost proprie poporului nostru. Această ideologie ne-a fost inculcată.

– Clobuțchi scrisese o cârtică unde afirma că noi nu suntem români, că suntem o națiune „moldovenească”, aparte; că națiunea „moldovenească” s-a format în 1924 odată cu formarea RASS Moldovenești, adică în Transnistria, și ne cerea să afirmăm și noi lucrul acesta... Straniu lucru, dar mai apoi l-am văzut și pe el prezent la demonstrațiile din anul 1990, unde noi militam pentru emancipare națională și ceream dreptul la „limbă și alfabet...”. L-am privit lung. Nu știu cum se simțea, dar am aflat pe urmă că a plecat din Moldova și s-a aciuat prin Rusia undeva...

– Eu nu intram în cercurile lor. Dar vă pot spune că și noi am fost o familie persecutată. Am rezistat cum am putut, ca mulți alții. Și familia mea a fost „pe lista culacilor”. În vara anului 1949, când se făceau deportări masive, nici o noapte n-am dormit acasă. Și am scăpat numai pentru că ne-a ajutat unul din CC, Gheorghe Zaharov, pe care mai apoi tata l-a invitat acasă și a fost la noi la vreo 3 nunți. Mult timp după aceea tata vorbea prin somn: „u menea melnița ne parovaia, u menea melnița rucinaia”, pentru că cei ce aveau moară erau considerați chiaburi, iar cei cu rășniță-nu! Se vede că tata vorbea prin somn noaptea ce zicea ziua la interogatoriu. Alt aspect este că Biblioteconomia nu a fost așa de politizată ca Jurnalismul. Eu am lucrat cât s-a putut de pașnic, iar la momentul potrivit m-am străduit să fac tot ce e posibil pentru

USM, la examenul de stat, anul 1989

a susține, a încuraja tot ce e bun. Am ținut și țin mult la Biblioteca Națională. Când a fost nevoie, i-am susținut

pe mulți. L-am susținut pe Alexei într-un timp decisiv. El e un filozof, scrie mult, a înviorat activitatea BNRM, a orientat-o spre Apus. După Ganenco, Sudacevschi, Levandovscaia a venit Alexei cu un nou avânt și mult elan. E scris despre aceasta în cartea Nataliei Cheradi. În viață eu am avut legături sufletești cu oameni care ajută la înțelegerea vieții. Mulți deja au plecat în altă lume. În 1990 am avut o întâlnire cu Paul Mihail la București... Am fost legat sufletește cu Grigore Cincilei, care e răposat. El a fost un mare filolog și, deși a fost persecutat, a fost un om de o rezistență sufletească de admirat, păstrându-și verticalitatea în momentele de cumpănă. Un alt prieten mi-a fost Mina Lozanu. L-am atras să scrie despre rectorul Gheorghe Rusnac... Dar cel mai bun prieten mi-a fost Pavel Barbalat. Cu el am trăit 5 ani în cămin. Ne-am ajutat mult unul pe altul. În luna aceasta ar fi împlinit și el 70 de ani...

– Ați fost și ați rămas în esență un răzeș bun și harnic, sădind semințe alese care au dat roade bune peste ani și ați cultivat cu multă înțelepciune acest domeniu atât de vast care se numește Bibliologie. Ba mai mult, ați crescut și ați format multe cadre, care au devenit mai apoi specialiști talentați. Toți discipolii Dvs. vă consideră ca pe un adevărat părinte, care învață de bine chiar și atunci când muștră. Ați fost și sunteți un adevărat patriarh în domeniu, un militant...

– Am făcut ce am putut. Am scris zeci de articole pentru a promova această știință. Fiind mulți ani la catedra de bibliologie la Universitate pe fiecare student aparte l-am încurajat, l-am susținut și l-am format. Mulți dintre studenții mei au ajuns personalități marcante în domeniul bibliologiei: Alexe Rău, Lidia Kulikovski, Natalia Cheradi, Eugenia Bejan, Silvia Ghinculov și mulți, mulți alții. Când a trebuit să susțin o inițiativă bună am știut să pun cuvântul. Mă refer inclusiv la înființarea Bibliotecii ASEM care acum este o mândrie a Moldovei. Am știut să cultiv și să dezvolt personalitatea fiecăruia. Întotdeauna am pus note bune, încurajând studenții mei. Observam talentele și le încurajam. De exemplu, Ludmila Dudcovschi care a adunat folclor creștin la Ialoveni. În perioada sovietică se afirma că nu există folclor religios, dar Ludmila a descoperit niște perle inedite, anume de folclor religios. Și pe timpul acela a fost dată afară de la serviciu. Apoi o dată cu restructurarea, folclorul adunat de ea a început să apară semnat de alte persoane de pe la academie și eu am sfătuit-o să editeze o carte. Așa a văzut lumina tiparului culegerea „Noi suntem din Ialoveni” și iată că într-o zi Ludmila ne cheamă la lansarea cărții... O altă absolventă este Lidia Volosciuc, care acum e primar în satul Larga, iar Raisa Plăieșu scrie versuri. Foarte mulți din absolvenții mei scriu articole. La Universitate le-am predat inclusiv și genurile presei, îndemnându-i să scrie, să fie și ei la rândul lor militanți.

– Domnule Madan, vă mulțumim pentru interviu și vă dorim mulți ani înainte, succese în continuare, multă sănătate și, bineînțeles, să aveți recunoștința pe care o meritați din plin în această țară!

Interviu realizat de Valentina GĂLUȘCĂ

PERSONALITATE MARCANTĂ

Domnul Ion Madan este o Personalitate. O Personalitate, care înscrie evenimente și fapte concrete în dezvoltarea bibliologiei naționale. Fire energică, inimoasă și rezistentă, dedicată atât muncii la catedră, cât și cercetării și practicii bibliologice, dl Ion Madan s-a afirmat ca unul dintre cei mai importanți bibliologi, bibliografi, cercetători ai istoriei cărții.

Contribuția unei personalități la dezvoltarea profesiei nu poate fi decât întâlnirea personalității creatoare cu cerințele timpului său (așa cum definea geneticianul francez Jacques Monod, laureat al Premiului Nobel). Domnul I. Madan știe să fie permanent în pas cu cerințele actuale, fiind exigent la acest capitol față de sine, dar și față de semenii și studenții săi.

Oare există un bibliotecar în Republica Moldova care ar răspunde negativ la întrebarea „Ați auzit de profesorul universitar Ion Madan?”? Notorietatea personalității dlui I. Madan a căpătat contur în contextul relațiilor profesionale și interpersonale. Grație deschiderii, interesului manifestat pentru fiecare persoană, Domnia sa devine nu un simplu profesor universitar, dar un dascăl care își lasă amprenta pentru întreaga carieră profesională a studenților săi.

Cei din domeniul practic afirmăm cu certitudine, că dl I. Madan este un centru de acțiune. El este deținător permanent de gânduri și idei profesionale, un inepuizabil generator de oferte, un autor și dirijor al diverselor opere și activități bibliologice de amploare.

Evidențiem și apreciem în mod deosebit inteligența domnului Ion Madan. În accepția etimologică, inteligența ar fi capacitatea minții noastre de a stabili legături, relații. La acest capitol domnul I. Madan deține întâietatea. Din punct de vedere biologic inteligența este capacitatea de adaptare, de a găsi soluții în situații inedite, de a transforma mediul profesional. În acest sens implicațiile dlui I. Madan sunt la fel de pronunțate. În accepția filosofilor, inteligența este un instrument al cunoașterii, al abstractizării, al sintezei. Bibliografia publicațiilor scoase, dar și cele abia plămădite în vizorul cercetătorului I. Madan, confirmă capacitatea importantă de conceptualizare, de determinare a strategiilor, de evidențiere a sectoarelor importante activității bibliotecare. Potrivit aspectului didactic, inteligența este capacitatea de a învăța permanent, de a dobândi alte capacități și aptitudini. Acest lucru dl I. Madan îl face permanent, vizitând instituțiile noastre, lecturând și analizând lucrările editate. Dar poate cel mai important este faptul, că această tendință, această capacitate de a învăța permanent ne-a implantat-o și nouă, studenților de ieri, și o promovează tinerilor învățăcei de azi.

Continuând șirul calităților dlui I, Madan, am putea menționa că Domnia sa este o Persoană PUEVINO, înseamnă: productivitate (număr mare de idei, soluții, lucrări de specialitate); utilitate (rezultatele implicațiilor dlui I. Madan contribuie la bunul mers al activității informațional – bibliotecare); eficiență (obținerea performanțelor în urma folosirii rezultatelor); valoare (realizări teoretice și practice, recunoscute și respectate); ingeniozitate (elegantă, eficacitate); noutate (implicații, activități, lucrări noi); originalitate (soluții și idei deosebite, chiar inedite).

Stima și respectul pentru dl Ion Madan sunt justificate pe deplin. La șapte decenii de viață Domnia sa poate contempla cu satisfacție cariera profesională, care a dat și dă în continuare roadă profesională.

La mulți ani, noi realizări și succese!

**Echipa Departamentului
Informațional Bibliotecomic, ULIM**

ION MADAN, BIBLIOGRAFUL

În calitate de bibliograf Ion Madan s-a manifestat chiar din primii ani ai activității sale în cadrul Bibliotecii Naționale, când împreună cu colegii săi a semnat mai multe culegeri bibliografice și metodice editate în ajutorul bibliotecilor. A semnat mai apoi împreună cu Ion Șpac bibliografia „Moldavskaia literatura” (Moscova, 1972. - 208p.) apreciată la justa valoare în presa de la Moscova și Chișinău. Lucrarea aceasta a dus faima literaturii moldovenești pe întreg teritoriul fostei Uniuni Sovietice.

În decembrie 1998, a apărut monografia bibliografică „Cercetări în domeniul științelor chimice la Universitatea de Stat din Moldova (1946-1998): Contribuții bibliografice” (Chișinău, 1998. - 319p.). Iar peste câteva luni, cercurile științifice, didactice și bibliologice au mai luat cunoștință cu a treia monografie bibliografică „Cercetări în domeniul științelor pedologice

și agrochimice la Universitatea de Stat din Moldova (1946-1998): Contribuții bibliografice” (Chișinău, 1999.-439p.). Ambele constituie cercetări bibliografice de excepție din punct de vedere științific, metodologic și bibliografic, fiind realizate la un înalt nivel poligrafic.

Pe parcursul acestor ani de intensă activitate bibliografică el a elaborat un șir de bibliografii: „Grigore Cincilei”(1997) „Dumitru Batâr: Biobibliografie” (1998), „Promotor al jurnalismului combatant: Dumitru Coval la 60 de ani” (1999) ș.a.

Începând cu anul 1993, el în calitate de coautor și de membru al colegiului de redacție contribuie la apariția anuală a „Calendarului bibliotecarului”, din anul 2000 – „Calendarul Național” – ediție de rezonanță pe întreg arealul românesc, utilizată nu numai de biblioteci, ci și de diverse instituții de cercetări științifice, redacții de ziare și reviste, muzee etc.

OM AL CĂRȚII

Pentru dl Madan, viața înseamnă dăruire de sine, căci tot ce sunt fapte, gânduri și creații în care a depus câte o părticică din sufletul său strecurând raze de lumină în fiecare carte tipărită sau discipol ce a avut ocazia să-l asculte. Iar, acum, ajuns la cea de-a 70-ea aniversare, profesorul, bibliograf și omul de știință Ion Madan ajunge a fi mângâiat de razele recunoștinței ce răsar din acele mici raze de lumină ce le-a împărțit cândva cu atâta dărnicie prin clasele de curs, printre studenți, colegi de breaslă sau pur și simplu amicilor.

Acum, la acest sfârșit de mai, toți cei care l-au cunoscut vreodată, ce au avut ocazia să țină în mână măcar una din lucrările sale sau ce au tins să ajungă a-l cunoaște, vin să se închine în fața Dumnealui mulțămindu-i din suflet pentru tot ceea ce a reușit sau intenționează să realizeze. În primul rând vin să-i mulțumească cei ce au fost sau cei ce sunt studenți, căci marea majoritate a membrilor comunității bibliotecare din Republica Moldova sunt absolvenți ai catedrei de Biblioteconomie, unde dl Madan își desfășoară activitatea de mai bine de trei decenii, fiind unul din pilonii instituției.

Acest om a reușit să sape adânc în inimile fiecărui dintre noi, a edificat prin perseverență; a luptat pentru promovarea și dezvoltarea bibliotecilor noastre și a sădit copacul înțelepciunii, ramurile căruia încă multe secole vor proteja cercetările bibliografice moldovenești ale căror deschizător de drumuri este. Iar acum, cu ocazia acestei frumoase aniversări îi aducem sincere mulțumiri pentru faptul că este alături de noi, cei ce încercăm a îmbrățișa profesia nobilă de “om al cărții”! prin răbdarea și perseverența sa ne călăuzește spre noi realizări. Îi dorim multă sănătate, mulți ani! Fie ca oriunde s-ar afla să fie întâmpinat de lumina dragostei și a recunoștinței, iar numele său să fie transmis cu mândrie din generație în generație, dănuind peste veacuri asemeni operei colosale pe care a zămislit-o.

*Mariana GRAUR,
studentă an. III, USM*

**Iată numai câteva cărți
la care a lucrat Ion Madan**

Redactor-șef: Alexe RĂU
Secretar de redacție: Valentina GĂLUȘCĂ
e-mail: gazetabib@yahoo.com

Oxana PLUGARU

22-14-75; 24-04-43; 23-80-04